

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), (jud. D. Băbălău)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, I. Dutca, A. Malii)

Î N C H E I E R E

18 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de Autoritatea Aeronautică Civilă,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Autoritatea Aeronautică Civilă către SRL „Air Moldova”, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor cu privire la încasarea penalității și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Autoritatea Aeronautică Civilă și menținută hotărârea din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru),

c o n s t a t ă :

La 19 aprilie 2018, Autoritatea Aeronautică Civilă s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către ÎS CA „Air Moldova”, solicitând încasarea din contul pârâtei a sumei de 23 081 147,51 de lei cu titlul de datorie, a sumei de 1 949 185,59 de lei cu titlul de penalitate și a sumei de 2 271 437,86 de lei, cu titlul de dobândă de întârziere.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat, că la 21 iulie 2017, între SRL „Avia Invest”, Autoritatea Aeronautică Civilă și ÎS CA „Air Moldova” a fost încheiat contractul de cesiune de creanță prin care, SRL „Avia Invest”, în calitate de cedent a cedat, Autoritatea Aeronautică Civilă, în calitate de cesionar, a preluat, iar debitorul ÎS CA „Air Moldova”, a recunoscut datoria sa în valoare de 23 081 147,51 de lei față de cedent și a acceptat transmiterea acestei datorii de la cedent la cesionar.

Conform pct. 3 al Contractului dat, ÎS CA „Air Moldova” s-a obligat să achite această datorie în termen de 180 de zile, totodată obligându-se să achite o penalitate

pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 2 077 303,27 de lei. Conform pct. 4 al contractului de cesiune de creanță, ÎS CA „Air Moldova” a fost de acord și s-a obligat ca din sumele achitate, mai întâi vor fi stinse în quantum deplin penalitatea prevăzută la pct. 3 al contractului și numai după aceea va stinge datoria de bază. ÎS CA „Air Moldova” nu s-a conformat acestor prevederi contractuale, achitând la 29 septembrie 2017 cu titlu de penalitate doar suma de 200 000 de lei. Tot la 29 septembrie 2017, ÎS CA „Air Moldova” a transferat suma de 200 000 de lei în contul stingerii obligației principale. În pofida acestui fapt, conform pct. 4 al contractului de cesiune de creanță din 21 iulie 2017, Autoritatea Aeronautică Civilă a acceptat suma de 200 000 de lei transferată la 29 septembrie 2017 lei cu titlu de penalitate.

De asemenea, conform actelor contabile, Autoritatea Aeronautică Civilă a acceptat stingerea penalităților prin compensarea plății pentru chiria spațiului, în sumă de 224 362,35 lei. Astfel, la 28 februarie 2018, ÎS CA „Air Moldova” a stins o parte din penalitate în sumă de 624 362,35 de lei și în acest fel, pentru perioada 21 iulie 2017 – 16 ianuarie 2018 ÎS CA „Air Moldova” datorează penalitate în quantum de 1 452 940,92 de lei, iar conform calculelor pentru perioada 17 ianuarie 2018-28 februarie 2018, ÎS CA „Air Moldova” datorează penalitate în sumă de 496 244,67 de lei.

Reclamanta a mai menționat în cererea de chemare în judecată, că în conformitate cu prevederile pct. 4 al contractului de cesiune de creanță din 21 iulie 2017, în coroborare cu art. 618, 619 alin. (1), (2) Cod civil, pentru neachitarea datoriei în perioada 21 iulie 2017 – 28 februarie 2018, ÎS CA „Air Moldova” este obligată la achitarea dobânzii de întârziere în sumă de 2 271 437,86 de lei.

La 19 martie 2018, în adresa pârâtei a fost expediată cererea prealabilă nr. 622, prin care i-a fost solicitat onorarea obligațiunilor de achitare a datoriei, a penalității și dobânzii, însă pârâta n-a dat curs acestei cereri, fapt care a determinat Autoritatea Aeronautică Civilă de a-și apăra interesele pe cale judiciară, procedura prealabilă fiind respectată.

Pe parcursul examinării cauzei reclamanta Autoritatea Aeronautică Civilă și-a concretizat cerințele de mai multe ori, iar potrivit cererii formulată în ședința din 05 octombrie 2020 a solicitat încasarea penalității în mărime de 0,05% pentru fiecare zi de întârziere, calculată începând cu 17 ianuarie 2018 inclusiv, până la data intrării în vigoare a modificărilor la Codul civil, în sumă totală de 4 702 614,74 de lei.

În motivarea cererii de concretizare a indicat, că pe parcursul examinării cauzei, datorită modificării legislației, precum și faptului că pârâțul a stins parțial datoriile, Autoritatea Aeronautică Civilă a înaintat cereri de precizare a temeiurilor și concretizare prin reducerea quantumului pretențiilor din acțiunea înaintată, ultima fiind înaintată în ședința judiciară din 03.06.2020, prin care s-a solicitat încasarea forțată de la pârâțul CA „Air Moldova” SRL, succesorul ÎS „Air Moldova”, în bugetul de stat a datoriei rămase, conform Contractului de cesiune de creanță din 21

iulie 2017, care la 03 iunie 2020 constituia suma de 35 615,27 de lei, a penalității în sumă totală de 4 702 614,74 de lei, obligarea SRL „Air Moldova” de a achita în bugetul de stat dobânda legală de întârziere de la suma restantă a datoriei, începând cu data pronunțării hotărârii și până la stingerea integrală a datoriei, obligarea pârâtei la compensarea cheltuielilor efectuate în legătură cu executarea încheierii de aplicare a sechestrului în sumă de 2 670 de lei, încasarea de la pârât a taxei de stat în conformitate cu art. 98 alin. (1) Cod de procedură civilă, menținerea în vigoare a măsurii asigurătorii sechestrul, aplicat prin încheierea din 20 iunie 2019.

Ulterior, la 03 iulie 2020, prin intermediul executorului judecătoresc, SRL „Air Moldova” a transferat datoria restantă conform contractului de cesiune de creanță în sumă de 35 615,27 lei și dobânda de întârziere în sumă de 509,36 lei. Iar, la 24 septembrie 2020, societatea pârâtă a achitat cheltuielile de executare în sumă de 2 670 de lei.

Prin hotărârea din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) acțiunea înaintată de Autoritatea Aeronautică Civilă a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul SRL „Air Moldova” în beneficiul Autorității Aeronautice Civile a penalității în mărime de 2 077 303,28 de lei.

A fost încasată din contul SRL „Air Moldova” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 50 000 de lei.

Prin decizia din 17 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Autoritatea Aeronautică Civilă și menținută hotărârea din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

În motivarea soluției sale instanțele ierarhic inferioare au reținut că suma de 4 702 614,74 de lei cu titlu de penalitate a fost calculată pentru o perioadă mai mare de 6 luni, ceea ce contravine prevederilor legale, care expres stabilesc termenul de prescripție pentru astfel de acțiuni. Mai mult ca atât, contractul de cesiune de creanță în cauză nu prevede obligația societății pârâte de a achita penalitatea până la achitarea datoriei integrale. Astfel, părțile au evaluat de comun acord, așa cum prevede art.624 alin (3) Cod Civil, mărimea sancțiunii (penalității) în mărime de 2 077 303,27 de lei.

La 02 martie 2022, Autoritatea Aeronautică Civilă a contestat cu recurs decizia din 17 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a acesteia și hotărârii primei instanței în partea pretențiilor respinse cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel la emiterea deciziei nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea și a săvârșit alte încălcări care au dus la soluționarea greșită a cauzei.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 17

noiembrie 2021, expediată părților abia la 18 februarie 2022. Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Autoritatea Aeronautică Civilă, inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de Autoritatea Aeronautică Civilă, nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind

necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de către Autoritatea Aeronautică Civilă.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Autoritatea Aeronautică Civilă.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas